

Αθήνα, 08-06-2012

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/2788-1/08-06-2012

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ταχ. Δ/ση: ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3

115 23 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210-6475600

FAX: 210-6475628

Α Π Ο Φ Α Σ Η 106/2012

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στο κατάστημά της την 15.5.2012 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γ. Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής Π. Χριστόφορου, Γ. Λαζαράκος, ως εισηγητής και Π. Τσαντίλας, αναπληρωματικά μέλη, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Α.-Ι. Μεταξά και Α. Πράσσου, αντίστοιχα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος.

Παρούσα χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Μαρία Αλικάκου, νομικός ελέγκτρια, ως βοηθός εισηγήτρια, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με το με αρ. πρωτ. .../.../...../.../11.4.2012 (αριθ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/2788/17.4.2012) έγγραφό της η υπηρεσία στρατιωτικών αρχείων του Γενικού Επιτελείου του Στρατού ζήτησε την άδεια της Αρχής προκειμένου να επιτρέψει την πρόσβαση της Α, λέκτορα του School of Historical Studies του Πανεπιστημίου του Newcastle της Μ. Βρετανίας, στο αρχείο που τηρεί η εν λόγω υπηρεσία στο πλαίσιο επιστημονικής έρευνας.

Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτει ότι η Α υπέβαλε αίτηση στο Γενικό Επιτελείο Στρατού ζητώντας να έχει πρόσβαση στα Μητρώα του Στρατού για τα έτη 1900-1980 προκειμένου να εκπονήσει μελέτη σχετικά με τις σωματομετρικές επιπτώσεις του λοιμού στο στρατό. Συγκεκριμένα, αντικείμενο της έρευνας θα αποτελέσουν τα ανθρωπομετρικά και σωματομετρικά στοιχεία του στρατιωτικού πληθυσμού και ο τρόπος αλλαγής των στοιχείων αυτών κατά την παραπάνω χρονική περίοδο με κύριο στόχο να εξαχθούν συλλογικά στατιστικά στοιχεία. Το Γενικό Επιτελείο Στρατού ενέκρινε την χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων στην ερευνήτρια (απλά προσωπικά δεδομένα), εκτός από εκείνα που αναφέρονταν σε θέματα υγείας (ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα). Για τα τελευταία ζήτησε την άδεια της Αρχής με το παραπάνω σχετικό έγγραφο.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και την βοηθό εισηγητή, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 στοιχ. β', δ' και ζ' του ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προβλέπει ότι «*“Ευαίσθητα δεδο ένα” [νοούνται] τα δεδο ένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονή ατα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συ ετοχή σε ένωση,σω ατείο και συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και τη ερωτική ζωή, καθώς και τα σχετικά ε ποινικές διώξεις ή καταδίκες,...* “Επεξεργασία δεδο ένων προσωπικού χαρακτήρα” [νοείται] κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγ ατοποιείται, από το η όσιο ή από νο ικό πρόσωπο δη οσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο ε ή χωρίς τη

βοήθεια αυτο αποποιη ένων εθόδων και εφαρ όζονται σε δεδο ένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης ορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασ ός, η διασύνδεση, η δέσ ευση (κλείδω α), η διαγραφή, η καταστροφή,... “Υπεύθυνος Επεξεργασίας” [νοείται] οποιοσδήποτε καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδο ένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νο ικό πρόσωπο, δη όσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισ ός».

Το άρθρ. 4 § 1 στοιχ. α΄ και β΄ του ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι ο σκοπός της επεξεργασίας πρέπει να είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος, τα δε δεδομένα να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτούνται ενόψει του σκοπού της επεξεργασίας. Για τη νόμιμη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων απαραίτητη είναι η χορήγηση άδειας από την Αρχή στην περίπτωση που συντρέχει κάποια από τις βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του ν.2472/1997. Σύμφωνα, λοιπόν, με το άρθρ. 7 § 2 στοιχ. στ΄ του ν. 2472/1997 «Κατ’εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδο ένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν η επεξεργασία πραγ αποποιείται για ερευνητικούς και επιστη ονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυ ία και λα βάνονται όλα τα απαραίτητα έτρα για την προστασία των δικαιω άτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται».

Το άρθρ. 10 του ιδίου νόμου ορίζει τα εξής: «1. Η επεξεργασία δεδο ένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη. ιεξάγεται αποκλειστικά και όνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και όνον κατ’ εντολή του. (...) 3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λα βάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά έτρα για την ασφάλεια των δεδο ένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέ ιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευ ένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη ορφή αθέ ιτης επεξεργασίας. Αυτά τα έτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδο ένων που είναι αντικεί ενο της επεξεργασίας. ...»

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι η επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται σύμφωνα με το άρθρ. 7 § 2 στοιχ. στ΄ του ν. 2472/1997, για ερευνητικούς και επιστημονικούς σκοπούς - όπως, στη συγκεκριμένη

περίπτωση, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου (βλ. και άρθρ. 16 παρ. 1 Σ, όπου ορίζεται ότι η ανάπτυξη και προαγωγή της έρευνας αποτελεί υποχρέωση του Κράτους), υπό τις προϋποθέσεις της τήρησης της ανωνυμίας και της λήψης των απαραίτητων μέτρων για την προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

2. Η Αρχή σύμφωνα με την πάγια νομολογία της χορήγησε σε ερευνητές την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς (βλ. πρόσφατες αποφάσεις Αρχής 10/2011, 67/2011, 85/2011, 121/2011) με τους εξής όρους: α) η πρόσβαση στα σχετικά αρχεία να γίνει στο χώρο τήρησής τους, ώστε να μην εκφύγουν από την σφαίρα επιρροής του υπευθύνου επεξεργασίας β) οι αιτούντες την πρόσβαση θα εξάγουν από το αρχείο μόνο όσα στοιχεία τους είναι κατά την επιστημονική κρίση τους απαραίτητα για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου, τα στοιχεία θα εξαχθούν σε ανώνυμη μορφή και γ) η ανωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων θα γίνει κατά τη διάρκεια της πρόσβασης στα δεδομένα (καθώς, στις κρινόμενες περιπτώσεις, δεν προέκυψε η ανάγκη των αιτούντων-ερευνητών να συνδέσουν τα στοιχεία που ταυτοποιούν τα υποκείμενα με τα προσωπικά τους δεδομένα και να καταγράψουν πλήρη –μη ανωνυμοποιημένα- στοιχεία για την διεξαγωγή της έρευνας).

3. Επειδή, εν προκειμένω, ο προβαλλόμενος σκοπός επεξεργασίας – εκπόνηση επιστημονικής έρευνας της λέκτορα του School of Historical Studies του Πανεπιστημίου του Newcastle της Μ. Βρετανίας με αντικείμενο «οι σωματομετρικές επιπτώσεις του λοιμού στο στρατό», είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος, κατά την έννοια του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997.

Εξάλλου, δεν τίθεται θέμα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τα πρόσωπα εκείνα, που έχουν αποθάνει, διότι μόνο ζώντα φυσικά πρόσωπα υπάρχουν στο προστατευτικό πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997.

4. Επειδή, περαιτέρω, τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 7, παρ. 2, περ. (στ) του Ν. 2472/1997. Δηλαδή, η ζητούμενη συλλογή και επεξεργασία αφορά, εν μέρει, ευαίσθητα δεδομένα, και πρέπει να επιτραπεί, κατ' εξαίρεση και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων, διότι πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή χορηγεί στο Γενικό Επιτελείο Στρατού άδεια να επιτρέψει την πρόσβαση της Α στο Μητρώο του Στρατού των ετών 1900-1980 για την επιστημονική τεκμηρίωση ερευνητικού έργου με αντικείμενο «οι σωματομετρικές επιπτώσεις του λοιμού στο στρατό κατά τη χρονική περίοδο 1900-1980», υπό τους εξής όρους: α) η πρόσβαση να πραγματοποιηθεί στο χώρο του Γενικού Επιτελείου Στρατού, β) η ερευνήτρια να εξαγάγει αυτοπροσώπως από τα αρχεία του στρατού μόνο όσα στοιχεία είναι κατά την επιστημονική της κρίση απαραίτητα για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου ερευνητικού της έργου και γ) η κωδικοποίηση (ανωνυμοποίηση) των δεδομένων να γίνει από την ίδια την ερευνήτρια και ήδη κατά τη διάρκεια της πρόσβασης στα δεδομένα υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπεται να εξαχθούν από τα αρχεία του Γενικού Επιτελείου Στρατού στοιχεία που ταυτοποιούν τα ονομαστικά αναφερόμενα πρόσωπα με τα δεδομένα (τόσο τα ευαίσθητα, όσο και τα απλά) που συλλέγονται και που τα αφορούν.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου